KPSS VATANDAŞLIK

1982 ANAYASASI

YASAMA VE TBMM

Sınavda işe yarayan kurallar, şemalar ve sayılar

11 SLAYT • HIZLI TEKRAR • 16:9

KPSS YOLCUSU

Yasama yetkisinin dört ana özelliği

Anayasal hüküm ile öğretide kullanılan kavramları birlikte öğren.

01

GENELLİK

Anayasaya aykırı olmamak koşuluyla kanunla düzenlenebilecek alan geniştir.

02

ASLİLİK

Meclis, yasama yetkisini başka bir organdan devralarak kullanmaz.

03

DEVREDİLMEZLİK

Anayasa md. 7: Yasama yetkisi TBMM'nindir; devredilemez.

04

SÜREKLİLİK

Meclisin tatilde veya arada olması yasama yetkisini sona erdirmez.

ÖSYM anahtar cümle: "Türk Milleti adına yasama yetkisini TBMM kullanır."

TBMM: önce üç sayıyı ezberle

Kuruluş, seçim dönemi ve milletvekili seçilme yaşı.

600

MİLLETVEKİLİ

TBMM'nin üye tamsayısı

5

YIL

TBMM ve Cumhurbaşkanı seçimleri aynı gün yapılır

18

YAŞ

Milletvekili seçilme yaşı

Ek koşul: Milletvekili seçilmek için en az ilkokul mezunu olmak gerekir; diğer engeller md. 76'dadır.

Sorumsuzluk mu, dokunulmazlık mı?

KPSS'de en çok karıştırılan iki milletvekili güvencesi.

YASAMA SORUMSUZLUĞU

KAPSAM	Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşünceler
SÜRE	Üyelik bitince de bu sorumsuzluk sürer
KALDIRMA	Meclis kararıyla kaldırılmaz

YASAMA DOKUNULMAZLIĞI

KAPSAM	Cezai takibat ve yargılamaya karşı anayasal koruma
SÜRE	Asıl olarak milletvekilliği süresince geçerlidir
KALDIRMA	Meclis kararıyla kaldırılabilir; istisnaları vardır

Tuzak: Sorumsuzluk "oy ve söz" ile ilgilidir; dokunulmazlık ise usulî ceza korumasıdır.

TBMM’nin başlıca görev ve yetkileri

Kanun, bütçe, dış ilişkiler ve af yetkilerini birlikte düşün.

01 KANUN

Koyar, değiştirir ve kaldırır.

02 BÜTÇE

Bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerini kabul eder.

03 PARA BASIMI

Para basılmasına karar verir.

04 SAVAŞ

Savaş ilanına karar verir.

05 ANTLAŞMA

Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulur.

06 GENEL / ÖZEL AF

Üye tamsayısının 3/5’i: en az 360 oy.

Toplantı ve karar yeter sayısı

Tek bir formül değil: toplantı ile karar yeter sayısını ayır.

TOPLANTI YETER SAYISI

200

600 üyenin en az 1/3'ü

KARAR YETER SAYISI

151

Katılanların salt çoğunluğu; en az 151

Örnek: 200 kişi katılırsa en az 151; 400 kişi katılırsa en az 201 kabul oyu gerekir.

Özel çoğunluk gerektiren işlemler bu genel kuralın dışındadır.

Bir kanunun yolculuğu

ÖSYM için sürecin kim tarafından başlatıldığını unutma.

1

TEKLİF

Kanun teklifini milletvekilleri verir.

2

KOMİSYON

İlgili komisyonda görüşülür.

3

GENEL KURUL

TBMM teklif hakkında karar verir.

4

CUMHURBAŞKANI

15 gün içinde yayımlar veya geri gönderir.

KPSS tuzağı: Kanun “tasarısı” değil “teklifi”; olağan kanun teklifi milletvekillerinden gelir.

Anayasa değişikliği: 200 → 360 → 400

Değişiklik için teklif, kabul ve halkoylaması eşikleri farklıdır.

200

TEKLİF

Üye tamsayısının 1/3'ü

Üçte bir milletvekilinin yazılı önerisi

360

KABUL EŞİĞİ

Üye tamsayısının 3/5'i

Gizli oylama ve iki görüşme gerekir

400

ÜST EŞİK

Üye tamsayısının 2/3'ü

Cumhurbaşkanı halkoyuna sunabilir

360–399 oy: Cumhurbaşkanı geri göndermezse halkoylaması zorunlu. 400+ oy: halkoyuna sunulabilir.

TBMM’nin bilgi edinme ve denetim yolları

Dört güncel yolu; kaldırılan “gensoru” ile karıştırma.

MECLİS ARAŞTIRMASI

Belirli bir konuda bilgi edinmek için inceleme.

GENEL GÖRÜŞME

Toplumu veya devlet faaliyetlerini ilgilendiren konunun Genel Kurulda görüşülmesi.

MECLİS SORUŞTURMASI

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yönelik Anayasa’daki özel usul.

YAZILI SORU

Milletvekilinin, CB yardımcıları ve bakanlara yönelttiği; en geç 15 günde yanıtlanması öngörülen soru.

Not: Gensoru ve sözlü soru, 2017 anayasa değişikliklerinden sonra bu dört yol arasında değildir.

İki mini soru, iki net ayrım

Doğru yanıtı görmeden önce kendin düşün.

01

TBMM’nin genel toplantı yeter sayısı kaçtır?

A) 151 B) 180 C) 200 D) 301

YANIT: C) 200 | 600 ÷ 3 = 200 • Md. 96

02

Yazılı soru doğrudan kime yöneltilebilir?

A) Cumhurbaşkanına B) Valilere C) Bakanlara D) Hâkimlere

YANIT: C) Bakanlara | Ayrıca Cumhurbaşkanı yardımcılarına • Md. 98

Bir dakikada KPSS hızlı tekrar

Tekrar: önemli eşikler, ayırt edici kavramlar ve güncel mevzuat.

600 TBMM üye tamsayısı	**5 YIL** Genel seçim dönemi	**18** Milletvekili seçilme yaşı
200 Toplantı yeter sayısı	**151** Genel karar alt sınırı	**360 / 400** Anayasa değişikliği eşikleri

Sınav tuzağı: Sorumsuzluk ≠ dokunulmazlık | Kanun teklifi ≠ anayasa değişikliği teklifi

İçerik kontrolü: T.C. Anayasası md. 7, 75–77, 83, 87–89, 96, 98 ve 175 • www.anayasa.gov.tr